

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză

Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Criza și pacea

I

În viața lumii și în graiul oamenilor găsim astăzi îndeosebi întrebuintate două vorbe, prin care se înfățișează durerea veacului nostru. Două vorbe, devenite obișnuite, care ascund însă probleme grave și muncesc pe toți oamenii aleși ai lumii de astăzi, teate statele și toate forțele culturii și civilizației moderne: *criza* și *pacea*, sau dezarmarea în vederea păcii.

Criza este plânsul epocii noastre. În ea se cuprind lipsurile, nenorocirile și ostenele mulțimilor. Se plâng satele, orașele, neamurile și statele. Din toate părțile auzim aceeași plângere: *criza și earăș criza...* Această plângere e cu atât mai dureroasă, cu cât lipsa se arată în mijlocul celor mai mari bogății și belșuguri. Lângă coliba, de mizerie și sărăcie, se înalță palatul cu bogățiile și strălucirile pământului. Faptul este și mai tragic, de când sinuciderile milionarilor și miliardarilor, nesătioși de câștiguri, pare că întrec pe ale plebeilor, cari își pun capăt vieții din cauza foamei.

Desarmarea e socotită drept remediu de vindecare a crizei. Spun diplomații că suferința, — criza, — vine din cauza războiului trecut și a pregătirilor pentru un viitor război. Deci, ca să ajun-

gem la timpuri mai bune, statele să nu se mai pregătească de război, ci să desarmeze. Să facă — ceace spunea profetul Isaia (2, 4), din sulți seceri, și din săbii fere de plug. Și aceasta cu atât mai mult, cu cât pentru înarmări se risipesc sume enorme, sute de miliarde. Se zice că în 1931 s'ar fi cheltuit în acest scop suma de 103 miliarde franci — în toate țările, sumă cu care de sigur s'ar fi putut lecuî rănilor, durerile, și toate lipsurile și toată sărăcia omenirii.

Dar, judecata dreaptă nu s'a oprit numai aici, ci a mers mai departe, să afle cauze și mai adânci. Și a zis: dacă alătura de marea sărăcie și de marea criză materială există și belșug și bogății enorme, — și dacă sânt state care vrând-nevrând trebuie să-și apere, față de forța armată a dușmanilor, dreptul la viață prin puterea armelor, atunci există o criză mai periculoasă și mai profundă: *criza morală*, — și există o desarmare care condiționează pe cea materială: *desarmarea morală*.

Aceasta este concluzia la care au ajuns bărbații cei mai cumiți și mai conștiinți de răspunderile lor în fața oamenilor și a lui Dumnezeu. Cine a urmărit cuvântările și discursurile marilor diplomați și delegați la conferința desarmării dela Geneva din zilele acestea, desigur a putut constata că, aproape fiecare orator

ajungea la aceeași concluzie: deasupra crizei materiale există cea mai mare și mai periculoasă *criză morală și de conștiință*, — ear la baza desarmării materiale trebuie pusă desarmarea morală, desarmarea sinceră de planurile ascunse de război, *creștinarea*, spune într'un cuvânt biserica, îmbunătățirea omului, perfecționarea lui sufletească, îmblânzirea moravurilor, introducerea Evangheliei Mântuitorului Hristos în relațiunile internaționale dintre popoare, ca și în legăturile personale dintre fiecare om în parte.

Așa încât, deasupra tuturor rețelilor se ridică astăzi în toată lumea un *strigăt de reformă a vieții morale*, un apel de stăruitoare chemare la pocăință, la convertirea și renașterea vieții morale. Discuțiile dela Geneva au fost interpretul acestui strigăt și apel.

Cum întâmpinăm noi acest strigăt și apel universal? Ce ecou are apelul și strigătul în conștiința și în viața noastră a tuturor și care ar fi mijloacele și programul îndreptării și izbăvirii?...
II

Cum întâmpinăm noi, clerul și poporul, strigătul și apelul omenirii după o reformă a vieții morale? Căci răul cel mare, criza, nu este altceva decât adunarea păcatelor și rețelilor care sânt în noi și între noi, și pe care le poate lecuî fiecare om în parte.

Biserica nu vine cu planuri senzaționale de reformă. Preceptele ei sânt simple, în aparență, dar sânt miraculoase în efectele lor. Deci trebuie să spunem, că în fața apelului și strigătului omenirii după o reformă a vieții morale, *creștinii* trebuie să răspundă prin: *post și rugăciune*: Două căi, neînsemnate în înfățișarea lor, însă mari și binecuvântate în aplicarea lor ortodoxă.

Mulțim și felul fărădelegilor care otrăvesc astăzi viața, liniștea și fericirea omenirii, nu se pot tămădui, decât întâi de toate prin post și rugăciune.

Mântuitorul nostru Isus Hristos, în ajunul mântuitoarei sale activități, a postit patruzeci de zile și s'a rugat o bună parte din crâmpeliul vieții sale pământești. Sf. apostol Pavel, creștinătorul Europei și Aziei-mici, după convertirea din calea Damascului, a petrecut în pustia Arabiei trei ani, care timp a fost, pentru el, o adâncă examinare a conștiinței sale prin post și rugăciune. Atâtea exemple avem dela sfinți și mucenici și dela toți bunii creștini, cari prin post și rugăciune au ajuns la desăvârșirea vieții. — Grecia zilelor noastre a decretat *oficial* trei zile de post pe săptămână.

Din cele mai vechi timpuri și până astăzi, biserica a rânduit anumite timpuri de post și rugăciune mai stăruitoare, urmărind prin aceasta un important lucru

FOIȘOABA

Se desprimăvărează...

În spiritul său de indiferență pentru toți ceice ne zvârcolim nepuțințioși sub călcăiul nemilos al crizei, earna a durat cu încăpăținare până mai ieri. Și s'a ținut voinicește, din toate puterile. Frig, frig. Peste tot și la toți: Frig în atmosferă, — frig în suflete. Mai ales în suflete...

Dar, bulbul de aur săgetează cu raze pământul... și oamenii. Cu raze dulci și calde și tot mai puternice. Pe alocurea să vadă pete mari și negre: pământul. Zăpada piere, părăiele curg din mare belșug, frigul se duce, earna capitulează. Natura începe să renască o nouă viață: de

cantec, de veselie, de câmp cu flori și verdeață.

Natura... Numai ea renaște. Pe la noi, prin suflete? Eară în toi. — La noi nu se desprimăvărează... La noi... la oameni. Ne-am încercuit sufletul. L-am zăvorât ca nu cumva să pătrundă în el raza din soarele dragostei pentru frați.

Cei mici se sfășie în dureri și mizerii, cei mari se gâlcesc pentru lucruri trecătoare. Orgoliul și deșertăciunea chine de veselie că și-au găsit loc de trai prin ținuturi de huzură. — Plânge gloata, cântă vanitățile. Cer și se roagă acei cari au muncit la casa neamului; li s'idează dărâmtorii zidurilor ridicate prin «lutul plămădit în suferință». La noi și pe alte meleaguri.

Doritorii de satisfacții efemere își dispută capacitatea și dreptul de a fericii cu eila pe bieții cetățeni. Li cresc în speranțe, care au și ele un merit: se prelungesc la infinit... și rămân — promisiuni.

Dar zis-a Apostolul: «Toate limbile omeniești și îngerești de le-aș vorbi, dacă nu am dragoste, m'am făcut aramă sunătoare și chimbălgălăgios». (1 Cor. 13, 1).

A fugit... omenescul dintre noi... din noi. Sporește celălalt pol: animalitatea. — Și cu ea frigul prin suflete. E 'nzadar. Nu se desprimăvărează. Noi nu renaștem cu natura. Nu este căldură care să topească gheața din sufletul nostru. N'o primim! Răspingem cu îndărătnicie lumina.

Ignorăm cele două milenii ce s'au scurs dela ziua supremului sacrificiu: Și totuși, am avea de unde împrumuta lumina și căldură.

Nu se desprimăvărează, dar... Tu, Doamne, poți aduce primăvara și pe la noi. O dorim! Dar nu ne cunoaștem dorința de bine și nu ni-o putem întâri singuri.

D. Călugăr.

Ear de este cineva dintru voi lipsit de înțelepciune, să ceară dela Dumnezeu, care dă tuturor din destul, și nu înfruntează; și i se va da lui.

Ear să ceară cu credință, nimic îndolindu-se. Pentru că cel ce se îndolăște, asemenea este ca valul mării care de vânturi se aruncă și se învalăște.
Iacov, 1, 5, 6

pentru viața noastră: cunoașterea și stăpânirea de noi înșine.

Nimic nu ne ajută să ne cunoaștem și să ne stăpânim mai bine, ca evlavia din timpul rugăciunii și cumpătarea din vremea postului.

Rugăciunea și postul ne mai potolească patimile, ne îndreaptă spre pocăință și convertire. Postul și rugăciunea ne ajută să ne cunoaștem lipsurile sufletești, să ne stăpânim poftele rele și să biruim ispitele care, după expresia Mântuitorului Hristos, nu pot fi scoase din sufletul nostru decât prin post și rugăciune.

Neamul pofteilor și a patimilor nu se poate stăpâni, decât prin post și rugăciune.

Când vorbim de post, nu ne gândim întâi la cumpătare în mâncare, beutură, lux, etc. Postul nu este numai o chestiune de mâncare și beutură. Mai presus de aceasta formă a postului, Sf. Scriptură ne vorbește despre un post sufletească, moral, în strânsă legătură cu curățenia vieții și a conștiinței. (Pentru documentare să se citească: Isaia, cap. 58, Matei 6, 16—18, și 15, 11, 17—20).

Biserica și Sf. Părinți, când au așezat rânduiala posturilor, au scutit pe cei slabi și bolnavi de sarcina postului. Așa că nu toată lumea e obligată la postul material, dar toată lumea e obligată, fără excepții, la postul faptelor și a cugetelor rele. Deci, atât Sf. Scriptură, cât și Sf. Tradițiune, fac din post o înaltă problemă de viață, de curățenie și de conștiință. Faptele și vorbele rele spurcă pe om, nu mâncările, (Matei 15, 11, Gal. 5, 19—21). De aceea postul și rugăciunea trebuie să fie întâi de toate un mijloc de pocăință și de înfrânare, un drum de convertire din omul cel vechi un om nou (cf. Efes. 4, 22—32), drumul creștinului spre desăvârșirea vieții morale și religioase.

Iată cam în ce chip ar trebui să răspundem la strigătul și apelul

omenirii după o reformă a vieții morale. Întâi de toate o reformă, o restaurare a vieții religioase, prin post și cumpătare, rugăciune, căință și îndreptare din calea fărădelegii. Căci relele mari nu sânt decât o urmare firească, o sumă a reledor și crizelor mici. Criza morală e belșugul fărădelegilor și o bogăție a păcatelor, deci o lipsă a faptelor morale. Numai desarmarea viciului și a păcatului din om și înlocuirea lor cu virtuți și fapte bune, aduce sfârșitul crizei. Cine a făcut acest lucru, colaborează real și efectiv la opera desarmării morale și a lecuirii crizei morale.

Acest lucru îl putem începe încă astăzi și să-l continuăm nu numai în vremea zilelor și a săptămânilor de post și rugăciune, ci tot anul și toată viața noastră, pentru o mai sinceră și reală cunoaștere și stăpânire de noi înșine.

Pr. Il. V. Felea.

Catolicism ori naționalism?

Cu prilejul discutării la senat a statutului catolic ardelean, dl N. Iorga a rostit o lungă cuvântare în care, pe lângă alte multe chestiuni atinse într'un fel ce nu-l vom judeca acum, a spus și câteva lucruri despre catolicism și uniție, direct contrazicătoare.

Despre Biserica catolică a spus dl Iorga că «este o Biserică universală»; că «naționalism în ea nu se poate face; este contra principiilor acestei Biserici». Bisericii unite îi cere însă dl Iorga să fie «românească», nu «greco-catolică».

Ceeace a spus dnul Iorga despre catolicism este prea adevărat. Internaționalismul lui care tinde la reducerea specificului național într'o masă uniformă universală și care face d'ntr'un popor victimă sau asupritor al altuia totdeauna din motive de oportunitate, este ilustrat cu prisosință de interminabila serie de

conflicte pe cari le-a avut și le are Biserica catolică pe această temă în toate țările. O gravă alterare a spiritului evanghelic, realizată sub imperiul anumitor împrejurări istorice, a imprimat catolicismului o totală neputință de-a aprecia valoarea individului și a națiunii, valoarea acestora nu prin posibilitatea de-a le reduce la o formulă comună, ci în sine catolicismul exterminază specificul particular atât în planul spiritual cât și cel administrativ-bisericesc. Unitatea și universalitatea în catolicism se realizează printr'o smulgere sau disolvare, pe cât se poate face, a dispozițiilor și însușirilor psihice particulare și prin plantarea unui fel de-a fi comun, făurită odinioară la Roma dintr'un aliaj în care a intrat prea puțin creștinism. În vreme ce în ortodoxie unitatea e concepută realist, ca una ce se realizează sobornicește, ca o armonie în care vin să se topească acordurile pe cari le stârnește în inima fiecăruia atingerile Harului divin, în catolicism nu există o conștiință a Bisericii care să colaboreze cu Duhul sfânt în formularea și clarificarea adevărilor și atitudinilor, ci totul se primește, se impune dela unul singur. Pe cât este de mult în catolicism o misiune esențială religioasă înăbușirea naționalului pentru realizarea universalului — tot pe atât este de mult în ortodoxie o misiune esențială religioasă cultivarea și dezvoltarea la maximum, în senz moral și ontologic, a tuturor dispozițiilor și însușirilor naționale. Ortodoxia este convinsă că servește mai mult lui Dumnezeu colaborând cu El la dezvoltarea deplină a tuturor mugurilor puși de El în creațiune.

Deosebirea între catolicism și ortodoxie e considerabilă.

Dar dacă așa este catolicismul și dacă dl Iorga își dă seama de aceasta, cum mai poate cere Bisericii unite să fie «românească»? Din două una sau:

avem aci o contrazicere, ceeace nu e de crezut, sau dl Iorga cere uniției să înceteze de-a mai fi catolică.

Dilema aceasta este de altfel caracteristică fenomenului religios hibrid care este uniția. Căci în vreme ce vrea să fie cât mai mult catolică, afirmă că este națională. Ori este atât de imposibil să fii și una și alta, încât numai pe măsură ce sacrifici din una, poți să fii și din alta. Cu cât vrei să fii mai mult catolic, cu atât ești mai puțin fiu devotat al neamului tău, și viceversa. Dilema este de altfel proprie tuturor catolicilor. Și este ilustrată în tot catolicismul din trecut și de azi.

Așa încât numai prin compromis le poți împăca pe amândouă. Cine însă nu se pretează la un astfel de compromis, repudiază sau pe una, sau pe alta.

Diorates.

Vechi drepturi

Constatarea averilor românești la compozesoratele din Ardeal*

În articolul meu precedent am arătat că, prin ordinul ministerului de domenii 8178/1931, — în care s'a dispus judecătorilor din Ardeal, să se constate la așezemintele compozesoratele din Ardeal drepturile (competințele fiecărui membru), — este bine venită ocazia ca prin procedura făcută înaintea comisiei să se stabilească competențele nu numai ale fiecărui membru la compozesorat, ci și competențele pe care le au bisericile noastre din Săcuime la aceste compozesorate.

Ministerul de domenii a făcut prin circulara sa un început norocos să reglementeze o chestiune atât de importantă.

Sub regimul maghiar, legea din 1894, privitoare la organizarea compozesoratele, li-a dat o formă primitivă și slabă. Din anul 1900 până în 1914 compozesoratele și-au păstrat situația defectuoasă în ce privește asigurarea drepturilor membrilor și reprezentarea compozesoratului față de a treia persoană.

* A se vedea Nrul precedent. N. R.

Mucenicii dela Nistru

In flintirim cu cruci cernite
De vânturi multe și de ploale
Creștinii cu fețele stălcite
Căznesc ca'n crâncenă bătăie.

Sânt storși de foame și de sete.
Și robotesc cu încordare!...
Un codru des de balonete
Veghează 'n urmă 'n nerăbdare.

Cu brațele lor schillăvite
Creștinii prăvălesc pământul
Și'n flintirim cu cruci cernite
Sărmanii își deschid mormântul.

In ochii lor plutește-amarul.
Li-e moartă toată mângâierea.
In gral le arde crud, ca iarul,
Și zbuciumul greu și durerea:

— «Noi n'avem azi un brăș de glie;
Noi n'avem azi nici prânz, nici cină.

Noi toți scurmăm, ca slugi, moșie
Și brează mașteră, streină...

Noi nu avem un mtez de pâne,
Și-o buturugă 'n ger de earnă!
Noi stăm la vetrele bătrâne
Flămânzi și gol și plini de rană...

Noi nu mai știm de sărbătoare,
Și de molitve și cazonii;
Căci strămoșeștile altare
Ne sânt zărobite de dihanii!...

Iar preoții trântiți în lanțuri,
Striviți de lacoma cătușă;
Zac patrafirele prin șanțuri,
Și evanghelia-i cenușă!...

Noi vrut-am toți să se sfârșească
Urgia asta păgânească!...
Și soare nou să ne mișească
Peste gheena diavolească...

Dar copleșiți de aspră ură
Tâlharii răsfățai în bine

Au scos, ca din pământ, strânsură
De blestamate limbi streine,

Cu puști povarnic încercate,
Ca sulii rugniți 'n sânge,
Cu arme prin bătăi purtate
Și meștere-a zdrobi și frânge.

Să-și verse tocul răzburării
Din sufletele lor dușmane,
Asupra fiilor pierzării:
Creștinii cu cruci și cu icoane!...

Un semn. Căldii iuși ca vântul
Incarcă la mitraliere.
Creștinii 'n cercelesc mormântul
In jainică Ingenunchiere.

— «Părinte, bunale Părinte,
Privește făr'delega mare,
Ne-aruncă flarale 'n morminte,
Pogoară-ți sfânta răzburare!

Noi le-am udat moșla grasă
Cu sângele nostru, ca leii,
Iar ei în gropniți ne îndeasă...
Ne pușcă... Ca pe câni!... Mișelii!...

Căldii aflintesc în piepturi.
Și trag în piepturile late.

Creștinii cad ca niște vreascurt
In gropile de ei săpate...

A. Nanu.

Expoziția internațională a copilului se va ține în luna Mai la București (Parcul Carol). Participând toate țările, fiecare școală va prezenta tot ce are mai ales, atât dela tineri, cât și dela fete, după îndrumările conducătorilor. — Revista *Tinerimea Creștină*, (București VI, strada Sfântul Elefterie Nr. 15), roagă tinerimea noastră școlară să răspundă, sub adresa aceasta, — *fără a iscăli și fără a arăta numele școlii*, — la mai multe chestiuni, între care: 1. Câți ani ai? 2. Trăesc părinții tăi și sânt religioși? 3. Mergi la biserică regulat, rar, sau de loc? 4. Ce cărți citești? Ce calități sufletertii aplici în viață? 5. Ce greșeli îți pătează viața morală? 6. Care materie de învățământ îți place mai mult, și care mai puțin? 7. Care e idealul vieții tale?...

Situația s'a continuat și după război și s'a prelungit până în 1923, — când dispozițiile codului silvic român s'au întins asupra întregului teritoriu al țării. — Până atunci autoritățile administrative au exercitat controlul administrativ asupra composesoratorilor.

Așezămintele de moșneni și răzeși în devălmășie din vechiul regat sânt asemănătoare instituțiilor de composesorate de pădure și pășune din Ardeal.

Codul silvic român din 1910 prin art. 29—36 a regulamentat întru câva instituția codevălmășiei din vechiul regat, fixându-se dispoziții cu privire la stabilirea drepturilor în competența între moșneni (membri). Aceste dispoziții s'au întins și asupra teritoriului Ardealului, pentru a stabili competențele fiecărui membru la composesorate.

Cum s'a arătat în articolul meu trecut, stabilirea competențelor pune baze solide la organizarea composesoratorilor, *iar pentru această instituție se impune o lege.* Până atunci însă să se stabilească competențele fiecărui membru, precum și competențele bisericilor noastre din săcuime.

Legea asigură stabilirii drepturilor cea mai largă publicitate, prin faptul că se întințează și preoții și învățătorii din comună, — să aducă la cunoștința sătenilor și să le tâlmăcească importanța lucrărilor.

Voi arăta acum, în rezumat, conținutul dispozițiilor art. 29 până la 36 din codul silvic, pentru stabilirea dreptului de proprietate a membrilor din composesorat:

Potrivit art. 29, stabilirea drepturilor se rapoartă la pădurile ce stăpânesc, și la pădurile, fânețele și locurile de arătură aflătoare în poienile și locurile goale din interiorul sau dinprejurul perimetrului pădurilor lor, (deci în apropierea pădurilor lor), precum și la golurile de munte destinate pășunatului. Pentru aceasta stabilire se institue o comisiune compusă din judecătorul de ocol, din administratorul plășii (primpretorul plasei) și din controlorul fișcal al locului unde este situată proprietatea. Comisiunea va fi prezidată de judecătorul de ocol.

În art. 30 se prevede că comisiunea, după ce este în posesia datelor privitoare la instituținea de composesorat din cutare comună, să se deplaseze în comuna și localul primăriei; înainte de a se deplasa comisiunea, în termen de 15 zile judecătorul de ocol este dator a trimite citație comunei, avizând despre de-

scinderea comisiunii. Despre descinderea comisiunii se trimite citație pe lângă o adresă și parohului, directorului școlii, și notarului comunei unde e situat imobilul. Notarul o va afișa citația îndată la ușa primăriei, *iar preotul o va citi în biserică în prima Duminică dela primire* și va trimite îndată judecătorului de ocol adevăriniță de primire în care se va menționa ziua când o cetit-o în biserică. Învățătorul va trimite de asemenea adevărinița dd primire și va căuta să răspândească printre coproprietari această înștiințare. La ziua fixată, comisiunea în asistența notarului, care va servi ca secretar al ei, va asculta pe toți coproprietarii și membrii cari se vor prezenta, va examina titlurile, răfuilele dintre ei, hotărnicile și planurile prezentate de fiecare, va descinde la imobil, *va face măsurătoarea prin Ingineri, de va fi nevoia*, va lua orice informațiuni și va face orice investigațiuni cu privire la obiceiurile locale, la drepturi de posesiunea lor, va asculta martori, va cerceta orice acte ce i s'ar prezenta, *vă statua cu privire la drepturile celor ce nu s'ar prezenta, și, prin derogare dela dispozițiile codului și procedurii civile*, va stabili drepturile privitoare la averile dotate, la acele ale minorilor, interzișilor, persoanelor de sub consiliu judiciar și absenților, chiar când aceștia nu ar avea reprezentanți legali, sau când ar fi lipsă, judecătorul putând chiar la fața locului să numească reprezentanți legali minorilor și incapabililor și uză de toate mijloacele, pentru a constata existența și proporția unor asemenea drepturi; va primi pe soți ca reprezentanți de drept pentru părțile dotate și parafenale, — cu un cuvânt comisiunea va uza de puterile cele mai largi pentru a stabili drepturile fiecărui din devălmăși, fără a fi nevoie pentru femeile măritate de autorizația soțului, pentru minori și ceilalți incapabili de îndeplinirea formalităților de autorizare cerute de codul și procedura civilă.

Dacă lucrarea nu se va termina într'o zi, va continua fără întrerupere în zilele următoare, până la terminare.

Asupra întregii operațiuni, comisia va da o decisiune semnată de toți membrii prezenți, putând lucra chiar cu doi membri, dintre cari judecătorul de ocol trebuie să fie prezent neapărat. Pe lângă decisiunea sa, comisia va dresa o tabelă, care va face parte integrantă din deciziune și care va cuprinde: numele composesoratorului, numele membrilor lui, calitatea lor de sânt majori, minori sau incapabili, numele imobilului, na-

tura și întinderea lui aproximativă și proporținea dreptului fiecăruia în imobil.

Decisiunea comisiunii și tabela care o însoțește, se vor afișa îndată de judecătorul de ocol la ușa primăriei respective, și până în trei zile dela pronunțarea lor și la ușa judecătoriei. Această afișare se va constata prin dresare de proces verbal semnat, pentru afișare la comună, de membrii comisiunii prezenți la darea decisiunii și de notar, pentru afișare la judecătorie de judecător sau stagiar și de grefier.

Pentru fiecare imobil judecătorul de ocol va ținea un dosar separat. El e dator a da copii, orcărui i-ar cere, de pe decizia comisiunii și tabela.

(Un articol final urmează).

Iosif Jivan
judecător-șef în Gherla,
județul Someș.

Mitropolitul Andrei Șaguna și Poporul

— Spicuri și sugestii dela o conferință a dlui Lupaș —

În ce rezidă durabilitatea operei creatoare a Marelui adormit dela Rășinari?

La această întrebare, — ce nu este străină celor cari văd roadele bogate ale așezămintelor șaguniene și, și le însușesc, asigurând astfel o continuitate de gândire și realizări cu care biserică ortodoxă ardeleană se poate mândri oricând, — păr. prot. I. Lupaș, profesor universitar, a dat un răspuns care a avut darul să mulțumească pe cei ce l-au ascultat conferințind, la 16 Martie a. c. în capitală.

Invitat de societatea Tinerimea Română să-și înscrie un subiect de conferință în ciclul rezervat marilor figuri ale istoriei culturii românești, păr. Lupaș a vorbit despre «Mitropolitul Andrei Șaguna și problema ortodoxismului».

Conferința ar merita să fie redată în întregime. Sânt puțini conferințarii cari pot să evoce personalitatea Marelui Arhiepiscop cu competența pe care păr. Lupaș a dovedit-o deatâteaori, ca mare admirator al operei lui Șaguna, — un veritabil «șagunian», — așa cum este D-sa.

Păr. Lupaș, a demonstrat că: cheia succesului și a durabilității așezămintelor lui Șaguna stă în *contoprea deplină și desăvârșită a personalității sale covârșitoare cu sufletul poporului românesc.*

La primul contact cu acest popor, energiile pe care personalitatea

sa excepțională le gădăia, s'au deslănțuit cu puterea unui torent ce nu cunoaște obstacole.

Cuvântul său, plin de vrajă, de căteori n'a mângâiat poporul de iobagi, la care a venit să-l deștepte și să-l ducă la mântuirea națională, așa cum însuși a mărturisit-o, la Carloviș, când a fost sfințit întru arhiepiscop.

Toată viața lui n'a luat o hotărâre până ce nu pregătea mai întâi poporul, pentru ca el însuși să înțeleagă pasul ce se face.

Șaguna devine figura cea mai proeminentă a primei faze a revoluției dela 1848: cea a revendicărilor pașnice.

Din aceeași dragoste pentru popor, care-l asculta cu încredere, respinge propunerea guvernatorului împărătesc de a accepta întrunirea a două adunări a românilor grupați pe cele două confesiuni religioase, evitând astfel o slăbire a forțelor pe care le reprezintă românismul din Ardeal.

El are tăria de a-și călca pe inimă, uitând deosebiriile dintre Blaj și Sibiu, pentru cauză măreață a celor 40.000 de români adunați pe Câmpia Libertății. Ca un arhanghel, rezervat de Dumnezeu pentru vremuri hotărâtoare în viața neamului său, Șaguna prezidează adunarea de pe câmpia istorică, stăruint apoi cu răvnă, ce nu cunoștea odihnă, pentru împlinirea revendicărilor poporului său.

În toată revoluția, când Kossuth dorea să ajungă la oarecare înțelegere cu românii, Kossuth promite iertare tuturor, cu excepția lui Șaguna: Eră, în această ofertă, tot politica asupritorilor de totdeauna: «Bate-voi păstorul și se vor împărștia oile». Eră dureroasa recunoaștere, pentru revoluționarul ungur a covârșitoare înrăuriri pe care Șaguna o avea asupra poporului românesc, căruia îi cerea, — în schimbul «păcii» sufletul lui, puterea lui, pe însuși Șaguna...

În timpul absolutismului, Marele Vlădică își rânduiește gospodăria bisericii sale.

Cu același tact deosebit, cu aceeași fină înțelegere a sufletului românesc, el izbutește să trezească în popor dorința de a jertfi pentru înaintarea și luminarea lui. Așa se face că în 10—12 ani Ardealul întreg e împodobit cu școli răsărite din daniile credincioșilor, făcute la îndemnul păstorului lor. Iar când împăratul Francisc Iosif, pentru considerația deosebită ce purta Mitropolitului Andrei, îl invită să intre în parlamentul dela Sibiu ca senator de drept (sau regalist), — Șaguna declină înalta fa-

Despre educația tineretului

(2)

Scopul educației ar fi deci a ajuta noaua generație la o *apreciere justă* a bunurilor vieții. Educatorul trebuie să conducă pe tânăr la un punct culminant, pe care ridicându-se acesta, se va putea smulge din haosul părerilor rătăcite; să ajute pe omul tânăr să iasă din letargia vieții fără de nici un scop sau din acea a tendințelor eronate. Ridicându-l pe culmea luminată a bunului creștin, să deștepte în el conștiința clară a menirii lui și astfel să-l scoată din puterea instinctelor veșnic schimbăcioase. Munca aceasta a educadorului se numește *formare de caracter.* —

Care este *flința caracterului desăvârșit în înțeles creștinesc*? Aceasta este întrebarea, care ne va preocupa în cele ce urmează, fiindcă acesta este

scopul suprem al educației religioase creștine.

Cuvântul «caracter» este de origine grecească și înseamnă *chip clopîit*, statuie; aceasta numire exprimă în mod foarte plastic conținutul noțiunii «caracter». Și anume, precum *trăsăturile materiei* sculptate rămân neschimbate sub influența tuturor temperaturilor, așa și *trăsăturile sufletului ale omului de caracter* neschimbate rămân în orice împrejurări. În înțelesul acesta obișnuim a zice: Acest om are caracter. Prin aceasta înțelegem, că în mijlocul acestei lumi trecătoare și nestatornice a apărut ceva statornic, intangibil, o personalitate, care nu se lasă determinată de presiunile externe, ci lucrează din cetățuea de granit a convingerilor spirituale, cărora le păstrează fidelitate până la moarte.

Deci această *neatarnare a personalității* față de lumea externă este

primul semn, prima trasătură pentru acela ce se numește în înțeles pozitiv *caracter.*

Chiar din timpurile cele mai vechi în filosofia platonice aflăm încercări consecvente pentru formarea caracterului în înțelesul de mai sus. Aceasta se ocupă cu caracterul, emanciparea personalității de lumea externă, mai mult decât cu metafizica. Plato desvâlue sufletul până la sâmburele lui cel mai intern ca să-l păzească de o contopire fără de caracter cu lucrurile cele pământești și de o dictatură a simțurilor. Acest scop îl ajunge astfel, că-i amintește sufletului originea lui superioară, făcându-l astfel să simțască mai intens contactul său înăscut cu lumea spirituală: «Desleagă-te de toate amăgirile simțurilor, ascultă numai de tine însuși, fi credincios numai ție însuși». Cine nu observă în aceste cuvinte crearea caracterului, care «se află în consimță-

mânt cu sine însuși», adică în emanciparea spirituală a personalității.

Din punct de vedere psihologic este indiscutabil faptul, că o emancipare spirituală a personalității se va putea întemeia numai pe adevăruri veșnice. Acestea pot ridica pe om deasupra celor trecătoare, fiindcă și ele stau deasupra capriciilor vremelnice și rădăcinile lor neperitoare se alimentează din experiența sufletului despre cel veșnic. Numai pe terenul veșniciei poți rezista în fața celor trecătoare, numai adevărul supra omnesc ne va mântui de rătăcirile omenești.

Acest lucru ni-l lămurește și *filosofia lui Socrate.* Cu drept cuvânt se numește apologia lui cea mai bărbătească opera a literaturii mondiale. Această bărbăție intangibilă, aceasta nestrămutare a convingerii s'a bazat numai pe faptul, că el în adâncul sufletului său a aflat legătura cu Cel

voare ce i se făcea, optând pentru scaunul Săliștii unde fusese ales de popor, și spunând că nu poate să înșele încrederea poporului său care în toate momentele grele s'a lipit cu încredere de dânsul.

Viața lui, împletită cu viața poporului românesc din împărăția Austro-Ungariei, e lung șirag de mărturie ce pot fi aduse în sprijinul conlucrării și a dragostei dintre Marele Arhiepiscop și păstoriții săi. —

Așa cum se prezintă dinasticismul său, el e un câștig mai mult pentru popor; căci de el se ajută, ca să înfăptuiască binele ce-l avea mereu în vedere pentru propășirea fiilor săi.

«Șaguna a trebuit să poarte lupta pe 4-5 fronturi, deoarece a fost dinastic», spunea p. Lupaș. Șaguna a fost dinastic, pentru că iubea poporul și voia să-i servească interesele, așa cum a făcut toată viața.

A fost asemănat cu Sf. Ciprian, care în tot cursul sfintei lui păstorii s'a consultat cu poporul. În această conlucrare dintre Marele Arhiepiscop și poporul său, strâns uniți prin tencuiala unei dragoste dornice de bine, rezidă trăinicia creațiilor slăvitului Mitropolit Andrei. —

Fericitul «dător de legi și datinii și descălecător alături de Basarabi»... aproape de moarte a putut să spună: «Episcopul este mirele poporului» — gândindu-se desigur la Sf. Părinți cari numeau pe episcop mirele bisericii — și: «Poporul meu, iată gloria mea».

Slujba lui era sfârșită. *Mintunea cea mare se înfăptuise: într'un stat dușman înverșunat al ortodoxiei, biserica ardeleană, redobândindu-și titlul de mitropolie, capătă, prin fericitul ei păstor, cea mai solidă organizație.*

Această organizație bisericească, era fructul ostenelelor unui geniu creator, în colaborare cu turma căreia îi era destinată.

Multe și prețioase lucruri a mai spus p. Lupaș. Ceeace am însemnat aici e numai o față a conferinței asupra Mitropolitului Șaguna și problema ortodoxiei.

Despre opera lui s'a scris mult. Socotim însă că nu este o «zăbavă fără de folos», să notăm ceeace se vorbește oricând și orunde despre ctitorul actualei mitropolii ortodoxe a Ardealului, la școala căruia au crescut preoții noștri și din înțelepciunea căruia răvnim și căutăm să ne însușim câte o fărâșă toți slujitorii de mâne ai bisericii sale.

Mai ales partea a doua a expunerii dlui Lupaș a fost subliniată de aplauze semnificative, când conferen-

țiarul a spus, ce ar fi făcut Șaguna în România întregită, dacă i-ar fi fost dat să conducă destinele ortodoxiei românești. Numerosul auditor a dovedit că și în publicul capitalei — oricât de indiferent la aparență vibrează coarda sentimentelor religioase-ortodoxe, când se găsește cine s'o pună în mișcare cu discrețiune și cu iscusință.

Gr. T. Marcu.

Calomniator condamnat

În multe ziare, și în special în ziarul *Dimineața* din 19 Martie c., a apărut un articol sub titlul: «Preot acuzat de grave nereguli și falsuri; procesul fraudelor dela comitetul școlar din Budila-Brașov». —

În acest articol se trăgea atenția cetitorilor asupra desbaterii procesului.

Cetind din întâmplare ziarul, și ca unul care cunoaștem de-o seriozitate și corectitate exemplară pe părintele Curcubăță încă de pe băncile școlii, mai cetind activitatea și propaganda lui culturală din rapoartele «Astrei» Brașov și Sibiu, de curiozitate m'am prezentat în 19 Martie c. la tribunalul Brașov, să iau parte la acest proces intentat de învățătorul Gh. Ivința din Budila contra preotului Curcubăță, fostului inv. Ioan V. Dincă și dra Stănicel, toți membrii comitetului școlar.

Contrar vâlvei făcute de ziarul *Dimineața* de mai multă vreme și conform adevărului, tribunalul Brașov în ziua de 22 Martie a. c. sub Nr. 1916/931, S. I. p. a dat sentința, prin care a respins acțiunea inv. Gh. Ivința, m'ai dându-i pedeapsă pecuniară Lei 1000 și cheltueli de judecată Lei 6000.

Iată deci interesul cel mult așteptat de presa din Sărindar prin ziarul lor!

Nu înțeleg cum conducătorii numitului ziar n'au învățat nimic din lămurirea dată ziarului *Dimineața* de foaia «Carpații» în numărul său din 31 Ianuar 1932, și dacă nu, le spun eu din nou: toate acuzele aduse de ziarul *Dimineața* și altele, celor 3 membri din comitetul școlar din Budila, vin dela favoritul lor Gh. Ivința, care pentru purtarea lui nedeamnă a fo t pedepsit în mai multe rânduri, atât de justiție cât și de forurile școlare, cari mai în urmă cu Nr. 5959/1932, al ministerului instrucțiunii i-au dat pedeapsa «Cenzura cu luarea salariului pe 20 zile», care sumă de Lei 2028 i s'a reținut din salariul pe luna Ianuar c. fiind înlocuit și din calitatea de director al școlii primare din comuna Budila. *Asistent*

Pagina pastorală

La Duminica a 2-a din păsăsimi

Cuvântare rostită în Catedrală.

(Evrei 1, 10-12)

«Întru început tu Doamne ai întemeiat pământul, și lucrurile mânilor tale sunt cerurile; acestea vor peri, iar tu rămâi; și toate ca o haină se vor învechi și ca pe un vestmânt le vei învali și se vor schimba, tu însă ești (rămâi) același și anii tăi nu se voi împuțina».

Frați creștini, — Această puternică și mișcătoare mărturisire de care se folosește sfântul apostol Pavel în epistola către evrei, (luată din Psalmul 101, 26) este menită ne călăuzi și pe noi în fața marelui fapt al creațiunii, ne facem să ne ducem cu gândul la început, ne dă prilejul să ne oprim o clipă și plini de reculegere să aducem omagiile cuvenite Creatorului divin, care în etern rămâne Același și anii căruia nu se vor împuțina.

Înfățișările sânt împreunate totdeauna cu emoții chiar și în viața de toate zilele. Doi prieteni se întâlnesc după o lungă despărțire, câte nu se petrec oare în sufletul lor în momentul întâlnirii, câte nu au să-și spună? Sau ce nu se petrece în inima unei mame la revederea fiului ei după o călătorie îndelungată, sau după un război? Sau, mai mult, între doi dușmani când s'ajung față în față, se petrece asemenea ceva. Și când ne gândim că viața noastră constă dintr'o continuă întâlnire, perpetuă înfățișare, cu părinți și frați, cu ființe la care ținem mult și cu necunoscuți, cu prieteni și dușmani... — *O continuă umblare și mișcare fiind viața omului*, aceasta nu însemnează că s'ajunge prin toate părțile, oricât de perfecționate mijloace de locomoțiune ne pune la dispoziție propășirea tehnică de azi, — nici că am ajunge să ne întâlnim cu toată lumea. Pe de altă parte faptul că nu putem întâlni pe anumiți indivizi, nu ne îndreptățește să credem că acei indivizi nu există.

Iată deci din aceste considerațiuni fără pretenție, dar de o logică strânsă, suntem forțați să recunoaștem insuficiența noastră de a cuprinde fie și numai o parte din marele complex al vieții, și, pentru orientarea noastră

cât de mult împrumutăm unul dela celălalt, crezându-ne reciproc pe cuvânt.

Această insuficiență omenească, socotesc că se poate accentua cu tot dreptul și de ea au dat dovadă până și caracterele cele mari și cei mai iluștri reprezentanți ai umanității. — *Un Alexandru cel Mare*, care din Macedonia și Grecia, trecând într'un sublim avânt și plin de glorie peste Asia mică, a ajuns să lege Nilul cu Tigrul și Eufratul, oprindu-se abia la apele Indusului, s'a stins de-odată la etatea de 33 de ani, și odată cu moartea lui vastul imperiu pe care l-a întemeiat s'a fărâmițat.

Hanibal, unul dintre cei mai înverșunați apărători de patrie, după ce a înfruntat Alpii și-apoi niște Alpi și mai periculoși, cei ai trufiei romane, de frica acestora a ajuns să și facă singur moartea.

Napoleon I cel mai mare căpitan al lumii, a fost purtat până la culmi orbitoare de glorie, — care însă l-a pierdut și l-a făcut să cunoască amarnice umiliri. Stăpânul Europei a murit părăsit în exilul său.

Iubiți creștini, dacă și astfel de bărbați, cari au biruit lumea, n'au putut rezista până la sfârșit, biruiți fiind de insuficiență, ce să mai zicem de ceice nu mai ies din comun? Dar pentru a ne da seama de insuficiența omenească, ajunge să aruncăm o privire în jurul nostru numai în societatea în care ne mișcăm. — Câte eforturi nu se fac pentru îmbunătățirea vieții, pentru stabilirea unui echilibru normal în viață pentru realizarea păcii între popoare! Cu prilejul conflictului Chino-Japonez cât de mult nu s'a dovedit insuficiența omenească, chiar și atunci când aleșii tuturor națiunilor, prin unire *elita societății omenești*, s'au adunat pentru a aduce pace. Și ce ironie crudă, *Aristide Briand*, cel mai ilustru reprezentant al ideii de pace, care-și făcuse o problemă de viață din a lupta pentru înfrățirea popoarelor, moare în bubuitul tunurilor și'n sgomotul prăpădului din extremul Orient.

Iată, iubiții mei frați, ce pot silințele omenești, iată truda omului cum se cheltuiește!

Și dacă am lua lucrurile, pentru

Veșnic și prin aceasta a putut rezista în fața lucrurilor vremelnice.

Suprema lui putere personală și convingere apare totdeauna în legătură cu mărturisirea lui despre nemurirea sufletului. El face binele nu numai ca să fie în conformitate cu adevărul social, ci în rândul prim pentru mântuirea sufletului, pentru viața de veci. În fața acestei convingeri se zdrobește toată puterea morții și teama de lovitură sorții. Personalitatea și-a primit libertatea ei desăvârșită. Libertate în acest înțeles personal înseamnă caracter, înseamnă desăvârșită intangibilitate în fața lucrurilor lumești.

Această tărie sufletească a lui Socrate ni se prezintă în mod grandios în fața lipsei de caracter a dușmanilor săi sofisti. Aceste intelecte desrădăcinate sânt aruncate încoace și încolo de capriciile, de instinctele lor, de impresiile externe. Ei nu cu-

nosc nici un adevăr imutabil și azi aleargă după moda aceasta, mâne după cealaltă, pentru că cu mintea lor omenească n'au pătruns până la Cel veșnic și interesul lor se bazează numai pe lumea schimbăcioasă.

În cele precedente am tratat latura bărbătească a caracterului, elementul rezistenței neclintite în fața instinctelor personale, a sorții și a societății omenești. Aceasta este latura culturii interne, care a fost dezvoltată mai înainte de toate în anticitate și care caracterizează toate personalitățile mari din acea epocă. În timpul mai nou, această latură a caracterului în mod unilateral a fost considerată din partea lui Nietzsche ca scop adevărat pentru educarea voinței. Însă dacă ne ocupăm mai deaproape cu scopurile omenești și în special cu condițiile adevărate ale eliberării personale, vom constata că *acest element al caracterului nu va*

putea forma singur conținutul idealului moral. Puteri sufletești de mare importanță rămân ne eliberate. Caracterele formate în această școală nu pot corespunde cerințelor unei culturi sociale mai complicate. Și în fine, suprema mântuire internă a omului din cătușele «eului» inferior nu se poate realiza fără acel element al sufletului, care duce pe om la lepădarea de sine și devotament.

Acest element al sufletului este *lubirea ideală*, și se numește elementul femeesc al caracterului.

În viața întâmpinăm des cazuri, în care dragostea adevărată ne poruncește să nu îndeplinim dorința aceluia pe care-l iubim; aici aflăm împreună acești doi factori: Putere și iubire. Deci caracterul ideal învoalvă în sine atât un element psihic bărbătesc, cât și unul femeesc. Întregirea reciprocă, a acestor elemente produce caracterul universal potrivit tuturor

condițiilor vieții. În caracterul ideal se află contopite următoarele contraste: devotament, independență, putere și iubire, — tărie și acomodare, — energie și gingășie. Dar că aceste însușiri aici indicate foarte rar se întâlnesc și se întregesc în un caracter, putem constata îndată ce ne observăm pe noi înșine sau pe alții. În cele mai multe cazuri stăpânește în mod unilateral: sau elementul bărbătesc, sau cel femeesc.

Sânt omeni de-o voință puternică, ei însă nu pot fi purtătorii unei culturi, fiindcă posed în mod unilateral voința, au prea puțină dragoste, sânt firi înșepenite, izolate, cărora le lipsește ori ce facultate de a respecta dreptul și sentimentele altora. Această lipsă devine blestămul întregii lor activități, or cât de orbitor pentru cei din jur ar fi succesul lor momentan și oricât ar acoperi urmările tragice ale unilateralității lor. Căci în

a le judeca în ordine economică și financiară, eșecul încercărilor omenesti ne apare și mai real și mai trist.

Milioane de șomeri din țările apusene și de la noi se ridică cu glas de tunet împotriva socotelilor economiștilor din zilele noastre; prăbușirea sau urcarea neașteptată a anumitor valute, sunt tot atâtea simptome morbide care au provocat atâtea falimente.

Dar un caz tipic în această privință avem în sinuciderea marelui financiar Ivar Kreuger, petrecută mai zilele trecute. Un miliardar își pune capăt zilelor în floarea bărbăției, pentru ce? — Pentru că dându-și seama de insuficiența forțelor sale, n'a mai fost în stare să iese din socotelile sale. — Economistul englez Keynes, într-o conferință din 15 Martie 1932, vorbind despre rezolvarea marilor probleme financiare care preocupă azi lumea întreagă, a amintit și cazul Kreuger și a zis: «Avem exemplul teribil al neputinței indivizilor. Ivar Kreuger a fost cea mai mare inteligență financiară constructivă a timpului. Activitatea lui s'a desfășurat în direcția interesului general. În haosul de după război Ivar Kreuger a luat asupra sa misiunea de a lega țările care au multe capitaluri, cu acelea care au trebuință disperată de capitaluri. El a clădit pe o temelie solidă. A luat garanțiile cele mai bune ce se pot imagina, și totuși s'a prăbușit. — Moartea lui tragică este o dovadă că nu mai există astăzi om în stare să topească ghețarii, în cari este prinsă lumea și s'o readucă la o viață normală».

Am enumerat aici aceste fapte, menite să ne deschidă ochii, să ne strige în urechi relativitatea străduințelor omenesti, astăzi mai ales când străbatem timpuri de criză atât de amară și când suntem nevoiți să apelăm la ajutor.

Iată-ne în pragul disperării, rățăm pe marginea prăpastiei, suntem cu toții de acord în a renunșa, că fără o întorsătură neprevăzută, fără o lovitură de forță, nu vom putea fi salvați.

Sărmană societate de astăzi și-ai pierdut sufletul, și-acum strigi după ajutor și nu știi de unde are să-ți

viața omenescă nu există succese durabile, care să poată fi obținute în contul bunătății și a conștiințiozității. Orce rezultat aparent al oamenilor brutali se va răzbuna cu atât mai greu cu cât acesta este mai strălucitor și cu cât mai mult slăbește el puterile morale, care singure pot făuri o legătură sinceră între oameni și sunt în stare să pună baze reale pentru progresul culturii sociale.

Dacă observăm acele caractere cari de obicei ni se prezintă ca niște adevărate caractere bărbătești, adică niște firi care întrerupează în sine elementul unei energii conștiente, al unei țării neclintite, al unei statornicii în fața vieții și a sorții, în cazul acesta ni se va părea că elementul bărbătesc exclude pe cel femeesc, că dezvoltarea unuia e posibilă numai prin excluderea celuilalt. Firilor expresiv bărbătești se atribuie o oarecare dărzenie, o îngâmfare și dispreț de oa-

vină. Dar iată te învață psalmistul: «ajutorul meu dela Domnul cel ce a făcut cerul și pământul». Durere însă pentru conștiințele multora aceste cuvinte nu spun aproape nimic, precum nici cele din mărturisirea lui Pavel: «Întru început tu Doamne ai întemeiat pământul și lucrul mânilor tale sunt cerurile, acestea vor trece și ca o haină se vor învechi, iar tu rămâi în veac». — După ce ne dăm seama de această necredință, toate relele sociale ni le explicăm foarte ușor.

Când omul s'a emancipat de sub tutela religioasă și pretinde a-și face datoria din sentiment umanitar, iar nu din respectul față de Dumnezeu, atunci societatea ajunge acolo unde aste astăzi. Trăiește fiecare pentru sine, se înconjoară cu ziduri groase ca să nu poată fi stingherit de nimenea în tihna sa, și-apoi odată la adăpost, piară lumea! Eu să trăiesc! Iată cât este de relativ glasul conștiinței umane, când ea nu vrea să se lase controlată și normată de voința divină.

Da, iubiiți mai frați, fără Dumnezeu am ajuns ca în Țara Românească, în anul 1931, furturile descoperite să se ridice la sume fantastice.

Sărmană țară, unde-ți sunt filii credincioși? Sufletul ni se umple de amărăciune și înțelegem că în felul acesta nu se poate continua.

Pentru ca să fim salvați, trebuie să reluăm legătura cu cerul! Și mai ales să ne întoarcem spre Acela care a creat Universul! — Destul am clădit pe teorii filosofice, științifice, economice, sociale, financiare etc. și iată unde am ajuns; este timpul suprem să ne convertim: *Se impune categoric o conversiune morală, o conversiune religioasă.* — Ceeace nu este un lucru tocmai greu; ajunge doar să ne recunoaștem insuficiența și mizeria în care ne sbatem. Căci în ce constă sâmburile religiei, miezul cinstirii lui Dumnezeu? Tocmai în recunoașterea, nesfârșitei, nemăsuratei înălțimi și a maiestății absolute a lui Dumnezeu; pe de altă parte recunoașterea propriei și desăvârșitei noastre atârării de Dumnezeu care este marea stăpân al totului, creatorul tuturor, făcător al firii neînsufletite și al omului,

menii, țării lor este împreună cu încăpăținarea, energia lor cu desconsiderarea, statornicia lor cu răceală, cu apatie. Tocmai în caracterele din anticitate este foarte evidentă această unilateralitate. Așa, de exemplu, în sufletul lui Socrate ori cât am admira țării lui sufletească, îi lipsește trăsătura adâncă a dragostei. Cuvântul «mielul lui Dumnezeu» nu ni-ar veni pe buze în fața morții lui de martir. În hotărârea lui de a muri nu se amestecă aceea nemărginită milă de oameni, care tinde să deslege cătușurile firii printr'un răpitor exemplu al biruinței, pe el nu-l «doare» de popor — el nu simte ură, dar nici iubire față de popor. Cuvintele: «Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac» nu ni le-am putea închipui pronunțate de el. Pr. Dr. N. Terchiță.

Reclama este sufletul comerțului

Tot ce avem este dela El. Suntem niște biete ființe dependente. Ochiul meu atât de minunat în construcția lui și raza de soare care-l mângâie, sunt opera Sa. Fiecare răsuflare, fiecare bătaie a inimii, svâcnirea sângelui și mai înainte de toate prețiosul și nemuritorul meu suflet este întreg și cu desăvârșire opera și proprietatea lui Dumnezeu. Viața lui Dumnezeu vibrează în toate și dacă natura neînsufletită prin armonia ei cântă imnul dragostei Creatorului, de ce noi ființele raționale n'am ști să aflăm acest singur drum care duce la Dumnezeu: dragostea, suprema descoperire a Tatălui ceresc!

Să ne întoarcem, iubiiți mei frați, la Părintele nostru ceresc, destul rățit-am doar și-am păcătuit fără El. Prin Isus Hristos, Fiul său, știm doar că ne așteaptă, nu este nevoie să facem un apel de forță pentru a fi primiți, cum a făcut slăbănogul din evanghelia de azi, fiind coborât prin acoperișul casei înaintea Mântuitorului. Ușa spre Domnul ne stă larg deschisă, să intrăm și ni se va întâmpla ca slăbănogului, vom fi vindecați și împărțiți cu bucurie și pace, și astfel dorirea nemărginită a sufletului nostru ne vom vedea-o potolită, și împreună cu psalmistul vom mărturisi: «Strigați lui Dumnezeu tot pământul, slujiiți Domnului în veselie, intrați înaintea lui cu bucurie!

«Cunoașteți că Domnul, acesta este Dumnezeul nostru, el ne-a făcut pe noi, și nu noi.

«Iar noi, norodul lui și oile pășunii lui, intrați în porțile lui întru mărturisire, în curțile lui întru laude; mărturisiți-vă lui, lăudați numele lui, că bun este Domnul, în veac este mila lui și adevărul lui în neam și în neam». (Ps. 99). Pr. Gh. Secaș.

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului a plecat cu trenul de Marți la București, pentru a lua parte la sesiunea ordinară a Sfântului Sinod, convocată pentru Miercuri 30 Martie 1932.

Sgomot subteran. Din Alba-Iulia se anunță, că în comuna Acmar și împrejurime se aude sgomot și bubuit subteran, care se repetă tot mai des în zilele din urmă neliniștind locuitorii. Preotul local a cerut să se trimită experți la fața locului spre a cerceta cauzele acestui sgomot subteran. Se presupune, că în partea locului ar exista un vulcan stâns, care a început să se manifesteze din nou. Se știe, că în apropierea numitei comune se află băile Geoagiului, cu izvoare sulfurice.

Când dă „lămurire“. Unirea, să-i zicem «semioficiosul» mitropoliei blajene (de titlu, «oficiosul» mitropoliei, se tapădă deocamdată), vrea să lămurească judecata de «mult sgomot pentru nimica», ce o rostise asupra acțiunii recente politice a dlui O. Goga, spunând că aceeași sentință nu este judecata «Blajului oficial». Prin urmare: Blajul oficial este pentru dl Goga, ear celalalt Blaj contra dlui Goga.

INDREPTARE. În foisoara Nrului trecut, pagina 4, în șirul al 4-lea din urmă, a se citi: «De nu veți îndrăgi» (în loc de cuvintele: «De veți îndrăgi»).

ȘTIRI LOCALE

Conferențe. În sala prefecturii a vorbit Vineri seara profesorul universitar, dl G. Oprescu, despre arta română în Oltenia. Conferențiarul lămurește deosebitele înrăuriri și curente străine în arta poporului nostru,

și arată darurile artistice cu care sânt în deosebi înzestrați românii satelor din Oltenia. Drept dovadă urmează proiecțiunile luminoase de: scoarte, țesături, ceramică, sculpturi în lemn, cu explicările necesare. A fost o instructivă și bine primită expunere. — În următoarea conferință, ținută Duminică, a vorbit dl A. Ofețea, conferențiar la universitatea din Iași, despre: Criza engleză și repercusiunile ei internaționale, — o prelegere ascultată cu deosebit interes de numerosul auditor, în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae și alți distinși membri ai societății sibieni.

Adunarea generală extraordinară a «Cultului Patriei», secția Sibiu, este convocată pentru luni 4 April a. c. ora 16 în saloanele Cercului militar-civil-Sibiu.

Poșta redacțiunii

«Mai este mult până departe». Cuprins nebulos, formă defectuoasă. Mai încercați.

Meditații*

Toate râurile curg în mrae și marea nu se umple; și de unde au venit, acolo se întorc ca să vindă iar. Iacov 1, 6.

Tot ce este sub soare, e sortit prefacerii, schimbării. Timpul nu cunoaște odihnă. Pământul nostru este un glob care se învârtă și chiar măiestuosul soare un astru, care își îndeplinește și el rotația în jurul unui astru central și mai mare. Fluxul și refluxul mișcă oceanul, care în mișcarea-i uriașă geme tânguitor. Vânturi răscolesc în toate direcțiunile văzduhului; ploaie, ger și căldură prefac stâncile în praf.

Oamenii se nasc și mor: totul din orânduirea firească. din spectacolele naturii aduce sufletului nostru neliniște, tânguiri și grijd. — Ceice sânt prieteni însă ai lui Isus, în veci același, mereu neschimbat, cât de mare le este bucuria când se pot gândi la moștenirea lor care nici când nu se va vestezi. Marea lor de fericire rămâne pururea plină, pentru că Dumnezeu însuși toarnă în ea râuri din veșnicul său har. Dincolo de nouri să căutam o cetate stătătoare și nu vom căuta înzadar.

Locul citit din Eclisiast, ne poate îndemna la recunoștință. Marele Ocean orimește de fapt multe ape, dar și împărăștie la daruri cu mărinimie. Ceeace i aduc râurile ei dă pământului înapoi în formă de nori și ploaie.

Un om, care primește numai și nimic nu întoarce, nu se potrivește cu orânduirea lumii acesteia. A împărțiși altora însemnează a semăna în folosul nostru. Cine este econom atât de bun, care-si dăruiește bucurios averea pentru Domnul său, acela va primi și mai mult. Prieteni ai Mântuitorului, întoarcem noi oare Domnului, cu măsura binecuvântării cu care am luat?

Ție mai ales, ție-a fost mult încredințat, ce fructe a adus. Ai făcut totul nu puteai face mai mul? — A fi egoist, este a fi neliniștit. Să ne închipuim numai, că marea nu ar întoarce nimic din bogăția apelor sale; genul omenesc întreg și întreaga fire, ar fi menită peirii.

Doamne ferește, ca cineva, să cadă în mrejele viețuirii pentru sine numai, atât de puțin nobilă și stricăcioasă. Mântuitorul nostru Isus Hristos nu a trăit sie-si. Tot darul și toate plinirea a fost în El, dar din plinirea Lui noi am luat toți: dar pentru dar. Mântuitorule Bune, fie ca de acuma înainte să nu mai viețuim nouă, ci Ție Stăpânului nostru.

Pr. Gh. Secaș.

* Adaptări după autori diferiți, din limba germană și franceză.

A APĂRUT

**BISERICA IMPOTRIVA
CONCORDATULUI**

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30.— + spese Lei 5.—.
Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat postal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de

Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană”

Prețul Lei 300.—, plus spese postale Lei 20.—

Librărilor și direcțiilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului
Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană din Sibiu
Prețul: 25 Lei

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura:

Confesiuni și Secte

studiu istoric-misionar

de

Arhiereul
Grigorie Leu Botoșăneanu

Prețul Lei 120.—, plus spese postale Lei 10.—

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

**Istoria Desrobirii Religioase
a Românilor din Ardeal**

în secolul XVIII

de

SILVIU DRĂGOMIR

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Prețul Lei 400, plus spese de poștă Lei 20.
Volumul I costă Lei 200

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS

de

Indrumări misionare

pentru folosirea studenților în teologie, preoților parohi și misionarilor eparhiali

de

Dr. VASILE GH. ISPIR

profesor la Facultatea de teologie din București.

Prețul Lei 440.—, plus spese postale Lei 20.—

ANUNȚ

Tuturor oficiilor protopopești și parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispozițiile testamentare ale fericitului mitropolit Șaguna precum și regulamentele pentru administrarea Librăriei și Tipografiei arhidiecezane; atragem atențiunea oficiilor parohiale și protopopești ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate și tipărituri oficiale precum și obiecte rituale și cărți bisericești să se procure dela Tipografia și Librăria arhidiecezană.

Aceste așezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale și protopopești.

Consiliul arhiepiscopesc

A apărut:

**Un anahronism și o sfidare:
STATUL ROMANO-CATOLIC
ARDELEAN**

studiu istoric juridic

de

ONISIFOR GHIBU

profesor la Universitatea din Cluj, membru corespondent al Academiei Române

însoțit de

Concluziunile Comisiunii istorico-juridice privitoare la desființarea Statului Catolic

Prețul Lei 400.—, plus spese postale Lei 15.—

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițându-se prețul plus spesele postale prin mandat postal.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

**„Profeții mesianice
în vechiul Testament”**

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică „Andreiană”, din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentru că să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55.—. Librărilor și direcțiilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

**...toată viața noastră
lui Hristos Dumnezeu
să o dăm!**

Predici și îndrumări omiletice

de

Preotul Gheorghe Secaș

Prețul Lei 80.—, plus porto Lei 5.—

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17
scrierea

„La picioarele Mântuitorului”

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după A. Huonder, din limba germană

de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi citit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Înalt Prea Sfinția Sa Patriarhul României

DR. MIRON CRISTEA

Înalt Regent

OMUL și FAPTELE

Contribuțiuni la studiul istoriei bisericii
române ortodoxe contemporane

de

ION RUSU ABRUDEANU

Volumul I

Prețul Lei 500.—, plus spese postale
Lei 20.—. Suma se poate trimite prin
mandat postal.

La Librăria Arhidiecezană se află
de vânzare cartea acum apărută

Piccolo

a cunoscutei scriitoare, dna
Constanța Hodoș. Sânt 19
povestiri pline de farmec. Copiii
le vor citi cu mare plăcere. Pre-
țul 40 lei, și porto 12 lei trimis
recomandat.

Au apărut și se află de vânzare
la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebreale

pentru cor de bărbați, de:

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele postale Lei 12.

A apărut și se află de vânzare
la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți
ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresbiterul-Mitrofor Dr. **VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la
Facultatea de teologie din Cernăuți.
Prețul Lei 400.—. La comande se
alătură Lei 20.— pentru spese postale.

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot și lecții de înot

Pentru bărbați:

Luni: închis
Marți: dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Miercuri: dela 8—10 ore a. m.
Joi: dela 8—10 ore a. m.
Vineri: dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă: dela 8—10 ore a. m.
Duminică: dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni: închis
Marți: dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Miercuri: dela 10—12 ore a. m.
Joi: dela 10—12 ore a. m.
Vineri: închis
Sâmbătă: închis
Duminică: dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni: închis
Marți: dela 1 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ ore seara pr. ur.
Miercuri: dela 1 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Joi: dela 1 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Vineri: dela 10—12 ore a. m. și
dela 1 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Sâmbătă: dela 10—12 ore a. m. și
dela 1 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Duminică: dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbați:

Băi de abur și de aier cald

Luni: închis
Marți: dela 1 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ ore seara prețuri urcate
Miercuri: dela 1 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Joi: închis
Vineri: închis
Sâmbătă: dela 8—12 ore a. m., dela 1 $\frac{1}{2}$ —5 p. m., dela 5—7 $\frac{1}{2}$ ore seara prețuri reduse
Duminică: dela 7—12 ore a. m. prețuri urcate

Pentru femei:

Băi de abur și de aier cald

Luni: închis
Marți: închis
Miercuri: închis
Joi: dela 1 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ ore seara prețuri urcate
Vineri: dela 1 $\frac{1}{2}$ —5 ore p. m. dela 5—7 $\frac{1}{2}$ ore seara prețuri reduse
Sâmbătă: închis
Duminică: închis

Băi de cură

Luni: închis
Marți: dela 8—10 ore a. m. și dela 1 $\frac{1}{2}$ —4 ore p. m.
Miercuri: dela 8—10 ore a. m. și dela 4—7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Joi: dela 8—10 ore a. m. și dela 1 $\frac{1}{2}$ —4 ore p. m.
Vineri: dela 8—10 ore a. m. și dela 4—7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Sâmbătă: dela 8—10 ore a. m. și dela 1 $\frac{1}{2}$ —4 ore p. m.
Duminică: dela 7—10 ore a. m.

Băi de cură

Luni: închis
Marți: dela 10—12 ore a. m. și dela 4—7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Miercuri: dela 10—12 ore a. m. și dela 1 $\frac{1}{2}$ —4 ore p. m.
Joi: dela 10—12 ore a. m. și dela 4—7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Vineri: dela 10—12 ore a. m. și dela 1 $\frac{1}{2}$ —4 ore p. m.
Sâmbătă: dela 10—12 ore a. m. și dela 4—7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Duminică: dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINA

Luni: închis
Marți: dela 8—12 ore a. m. și dela 1 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Miercuri: dela 8—12 ore a. m. și dela 1 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Joi: dela 8—12 ore a. m. și dela 1 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Vineri: dela 8—2 ore a. m. și dela 1 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Sâmbătă: dela 8—2 ore a. m. și dela 1 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Duminică: dela 7—2 ore a. m.

In zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminică.